

Стан Редакције и Админ.:
Космајска ул. бр. 22.

Сгласи се дају у Админ.
Цена утврђена.

Платљена се писма не при-
мају. — Рукописи се не
не враћају.

Писма, рукописе, новац и
шта остало што се однеси
не лист, слати власнику
листа.

СТРАЖА

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА. 1092

Излази сваки дан у 6 ч. пре подне.

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092

Адреса за телеграме:
„СТРАЖА“ — БЕОГРАД

Претплата за Србију
на пошти:
на годину Дин. 12.—
„ шест месеци „ 5.—
„ три месеца „ 3.—
„ један месец „ 1.—

Претплата за иностранство
на пошти:
на годину дин. 30.—
„ шест месеци „ 15.—
„ три месеца „ 7.50

Русија и Румунија

Руско-румунски уговор о учешћу Румуније у акцији

БУКУРЕШТ, 25 фебр.

„Виџорул“ сазнаје из дипломатских извора, да се између Румуније и Русије воде преговори о учешћу Румуније у акцију.

Тако Румунија тражи: 1. Да јој се осигурају интереси у Дарданелима. 2. Да јој се да Трансилванија; 3. Да се Бесарабијским Румунима да аутономија; 4. Да јој се уступи Варна и Русе.

Са своје стране Румунија се обавезује да: 1. Испрати 150.000 војника против Аустро-Угарске; 2. Да прекине преговоре са Италијом и Бугарском; 3. Да у случају акције Бугарске у Македонији, да Србији помоћ од 200 хиљада војника; и 4. да Русији уступе једно пристаниште на Дунају.

Жртва сопственог лудила

Почето 6 фебруара, 9 је настављено, а после неколико дана — 13 фебруара бомбардовање Дарданела показало је сјајан успех: четири најважнија и најјача утврђења, која штите пут за Цариград, потпуно су разорена а батерије њихове за увек ућукане. Акција у Дарданелима од великог је политичког а и од стратегијског значаја по Споразум, и зато он не жалећи жртве ни у крви ни у новцу удвостручио је снагу да дође до пиља. Јер, падом мореуза неизбежан је и пад Цариграда, а тиме Споразум добија много. Прво, падом Цариграда улога Турске би била равна улови једног безбедног лудака; друго, добијао би се више гаранција, да ће Бугарска мировати и да неће под притиском Берлина или Беча ићи у какву акцију против Србије а треће, а што је и најглавније успоставио би се слободан саобраћај између Црног и Средоземног Мора. Предузеће тешко, скопчано са огромним жртвама, али према општим интересима ништавно. Према најновијим дешавањима енглеско-француска

флота под командом енглеског адмирала успела је да уђе дубоко у мореуз и непрекидно руши и ништи једну по једну тврђаву искрцавајући истовремено пешадијске одреде на копно. Таквим радом, флота усешно чисти простор и на суви и на води и крчи пут ка Цариграду.

Пад првих четири утврђења изазвало је панику у Цариграду јер остала 9 утврђења, од којих је још неколико порушена немају ни изблиза ону вредност и отпорну чоћ, коју су имала прва четири. И зато су у Цариграду потпуно изгубили главу и спремили чамац за спасавање, да би допловили до обале сигурности. Двор је већ испустио Златан Рог, а кроз дан два њему ће следовати и остала државна надлештва, и сви они који су увукли Турску у ову вратоломну авантуру.

И тако се Турска губи, и тоне као жртва сопственог лудила. Осуђена пре извесног времена као жива легија сваког прогреса и сваког моралног принципа, могла је још да продужи своју роговну егзистенцију. Међутим,

успротивила се је својој сопственој судбини и са великом дозом безобзирношћу улете-ла је у нову авантуру, која јој ето сада ломи врат. Да нас јој више опстанка нема. Хтела не хтела она мора из Европе, и ко зна да ли ће наћи опстанка у Азији. Гоњена стопу по стопу, не остављају за собом, међу русевинама које је нагомилавала годинама, ни једног камика, она данас траје своје последње дане, дск једног дана полу-месец, који је вековима сјао, не зађе једном за свагда.

Епиграм

„Против тифуса“ — вели један,
Употребљуј „нафталина“ —
„Ја се брате“ вели други
„Чувам, пијућ црна вина.“ Бока.

КРОЗ ШИБУ

— Из наших болница —

Један рањеник — варедник, иначе у грађанству чиновник једне београдске банке пише нам из једне резервне болнице, писмо из кога видимо овете ретке, који најбоље илуструју стање и морал у некојим нашим болницама.

— У болница у којој лежим налази се поред наших рањеника и већи број рање-

ника — заробљеника. И као што вам је добро познато у свакој болници налази се и приличан број милосрдних се стара — болничарки. И право да вам кажем ми рањеници, који и на делу не само видимо већ и осећамо њихов патриотизам, који их је довео овамо љутимо се а помеким пут у љути и згужвамо ваш лист. (а то чинимо и са осталим) када прочитамо славопојку каквој милосрдној. Част изузетцима а који неоспорно има, али већина оних које су на себе метнуле крст милосрђа, дошле су у болнице јер су се ту бар склопиле у њиховим љубавним авантурама. Многи и многи рањеник не може да добије ни чашу воде а камоли другу понуду, јер се дотична боји да се не замери своје симпатијеру.

Један случај: Једна милосрдна водила је љубав са једним рањеником, која је био мало презервио и по својој молби лежао код своје куће. При евакуисању требао је и си да напусти Београд, али га нису могли нигде да нађу. Међутим, ни његова пријатељица, није хтела да иде са осталим болесницима и осталим особљем болнице.

После овога свега, он је заробљен, а она се и данас са њиме ревносно дописује. У име болесника — рање-

ника молим вас да ово нотирате, а неоправили се ово, да вам послати имена ови милосрдних.
ваш Јован

Арбакски проблем

Судбина Арбакије је решена

Угледна атински лист „Прогреси“ пише о аријанском проблему ово:

„Срби су разбили Арбакуте и натерали их у дивље бегство. То се и очекивало да ће бити са арбакутским хордама, предвођеним Аустријанцима и наоружаним од стране Младотурака аустријским оружјем и муницијом, чим дођу у додир с херојском војском наше савезнице. Аустријанци и Младотурци су претпостављали да ће са Арбакутима, нападајући Србе с леђа необузданим и неорганизованим арбакутским хордама, постићи оно што на фронту према Србима није могла постићи савремена војска Аустрије и Угарске. Пораз Арбакута нека послужи за пример и поуку онима, који мисле да ће што постићи на Балкану, дражећи и гурајући један балкански народ противу другог. Албанија, наравно, неће живети по свршетку данашњег рата. Грчка и Србија ће је међусобно поделити, остављајући

Италији Авлону са околином. Арнаутске патриоте, дакле, у место да без сврхе и за рачун трећег пролевају своју крв и подносе узаман толике жртве, боље би учинили да отпочну преговоре са двема суседним савезничким државама, са којима ће се, по природној потреби, споразумети и од њих добити нека аутономна права за очување своје националне егзистенције!"

Решавајућа битка

Где ће се водити одлучна битка на аустројугословенском фронту —

БУКУРЕШТ, 25. феб.

Довлачењу све већих транспортних аустројугословенских војски Буковину овдашњи војни кругови предају велику важност. Један румунски војни стручњак мисли да ово довлачење треба тумачити, да аустројугословенски штаб има намеру да у Буковину прими решавајућу битку.

Сва јужна војска, сем једног дела ландштурма која је требала да оперише против Србије на путу је за Буковину.

Беч би мир

Аустрија је вољна да закључи мир независно од Немачке —

Лондонски дописник "Борнале д'Италија" пише из Лондона, да Аустрија спрема чамца за спасавање, да би што пре допливила до обале мира.

Бечка дипломатија упутила је у Лондон велики број својих мисионара, који опрезно, али систематски раде, на сондирању земљишта за закључење сепаратног мира. Помињу се чак имена, места састанака и дани, — што значи да нису то обичне творевине оптимистичких фантазија. Од 1 јануара до данас постигнута је, без сумње, између Балплаца и Форсјен-офиса извесна веза.

Први голубови који су овде стигли са маслиновом гранчицом, били су Маџари. Они су већ од неког доба постали славни са своје двосмислене игре. Али нису ни најмање у-

спели, осим што су оставили утисак да аустрија чезне за закључењем мира. У Војдону су их одбили, јер нису машли за сходно да се приме заступништва хабзбуршке монархије која пропада.

Обратили су се Петрограду но нису ни тамо боље прошли. Мало после почеше стизати у Лондон нове мисије из Аустроугарске; све сами Чеси, Хрвати, Словенци, Пољаци и т. д. који, под заставом предрентизма налазе отворена врата званичних канцеларија припремајући на тај начин земљиште за жељени мир.

Осим ових аустројугословенских дипломатских вртица, које око Немце рђу и облећу, Аустрија је покушала и други начин солидарија: преко белгијске краљице, чије је везе, са аустројугословенским двором, и порекло баварско, бечка дипломатија хтела искористити. Али, како уверавају, и ти су покушаји пропази услед упорног противљења краља Алберта.

Нема ваше суње да су на беча потекле званичне жеље за миром, о чему је и Рим зацело извештем, и да је Аустрија расположена да закључи мир независно од Немачке.

Немачка и Енглеска

ЛОНДОН, 23 феб.

"Дели Телеграф" јавља из Вашингтона, да г. Бриџан и службени кругови изгледају задовољни пријатељским тоном немачке ноте као одговором. Не мисли се, да ће Енглеска усвојати све предлоге Немачке, ну и ако би усвојила ма и један део, та околност могла би довести до тоњих преговора.

Банкет у част Србије

ЛОНДОН, 24. феб.

Синоћ, на једном банкету приређеном у част Србије на коме су присуствовали нотабилитети високог лондонског друштва председник је у свом говору одао част Србији, на-

рочито наглашујући, да је Србија испунила свој задатак у делу савезника. Да је Србија у почетку подлегла сили аустројугословенској, рекао је беседник, срећа савезницима не би била тако благонаклона. Беседник је додао, да има места веровати, да се на заузеће Цариграда неће дуго чекати и да ће то бити крај турском господарству у Европи.

СНИЦЕ

Жене на Смедеревском Бегу Поводом тога, што је јуче први пут београдски водовод

Дневник једног артиљерца

из српско-аустројугословенског рата

20

6 октобар. Данас је п.п.оручник Божидар Миленковић са Љубисавом Обрадовићем и Радованом Николчићем отишао у пешачке ровове одакле је корегирао наша зрна и управљао ватром. Овом смо приликом изабацили 9 зрна и до мене потукли једну противничку багерију брдских хаубица, два смо им топа са свим демонтирали.

8 октобар. Нема ничега значајнијег сем што се пешачи чаркају из ровова.

10 октобар. Донесе нам радосну вест о поразу аустројугословенске војске на целом фронту према Русији. Не знам како је ова вест утицала на оне у позадини и на грађанство у унутрашњости, али нас борбе као да суице свом својом благошћу огреја. Чак и они који су се осећали слаби и клоули, завоји их ова вест најспасоноснијом медицином, помишљу на победу и надом у будућност и од једном се осетише здрави, чили и лаки. Песми, весељу и радости нема краја.

11 октобар. Сунце греје, поветарац тек харилија. Нигде се пуцањ не чује. Седим пред колибом и посматрам околнину; трава увенула, гора обукла неко чудновато жуто одело и оставља утисак да јадикује за минулим месецима. Ветар тихо пири а пожутело

поорио и на Смедеревском Бегу, жене су приредиле банкет у виду журфикса. Банкет је почео после подне а до подне су напунили водом све судове: паронице, каде, лонце, каце и бакраче за сваки случај злу не требало.

По подне су на банкету — односно журу уз добро вино напијале здравицу водоводу у чију се част и пило. Кад је винце ударило у лице, почеле су да грде управника водовода што их је довео дотле да морају да се напију.

лишће на дрвету шушти и неким тајанственим гласом шапуће: победа је ваша, јер је Бог са вама; правда ће вам помоћи јер се за њу борите!

14 октобар. Данас је Петковдан моје крсно име, па место да сам у св. цркви и на св. служби ја се кријем по рововима и земунцама од шрапнелских куглица које нам шаљу људи што се на жалост опет Србима називају. Место да слушам св. песме и св. беседе; ја слушам прасак пушака и грљаву топова! Место да гледам св. књиге и св. иконе; ја гледам како се стотине људских живота угашују и како тисуће рањеника пролазе кукајући на горку судбину што је тако немилосрдна према њима.

Уши ми почеше да зује, а кроз зујање јасно чујем један непознат глас: ала је ништа ван овај свет.

15 октобар. Цео је се дан водила сјајна борба код комбиноване дивизије а увече пређе 9-ти пук у напад. Борба је била страшна али краткога века јер се наши немогавши да пређу преко препрека од бодљикове жице вратише на траг, и за тим све се утиша.

Италијанци Драг. Греторића и Друга потребна је једна девојка за савијање новина.

Дневне вести

Извештај скуштинске анкете

Скупштински анкетни одбор раздио је свима народним посланицима по један извештај о несавесној диферацији опанека.

Из извештаја се види да су угледне трговачке куће компромитоване овом диферацијом.

У првој седници Народне Скупштине покренуће се и ова шкакљива афера.

† Стева Васелиновић

Прекјуче је у Адровцу, умро Стева Васелиновић, ректор Богословије Св. Саве.

Полициски указ

Јуче се вратио из Крагујевца министар унутрашњих дела. Он је у Крагујевцу носио Престолонаследнику на потпис омањи полициски указ којим се извесни полициски чиновници размештају по потреби службе.

Из Поште

Поводом жалби београдских редакција: да им се у појединим местима често краду или нестају новине, београдска пошта упутила је пред ставку Министру Грађевина у којој се предложе г. министру: начин, како ће се пакети с новинама шилати за унутрашњост да би се спречио нестанак новина Крајње је време да се несавесност казни а допови похватају.

Забрањен пренос робе

Према наређењу Врховне Команде, од 25. окт. мес. неће се више примати ради преноса, на железницама нормалног колосека, никаква приватна роба.

За нашу ратницу

Четврти свротињски реон упутио је Кољу Милосрдних Сестара акт којим умољава ову установу да она пошаље реону фула за две стотине пари чарама, које би реон раздао женама што примају помоћ: да свака од ових изради

ФЕЛТОН

Мнодраг Љ. Илић

КРВАВИ САСТАНАК

— Догађај из рата 1914. год. —

Мрачна јесења ноћ. Из сурвих облака сипала је хладна ситна крша, која човека до костију овлажи. Већ неколико дана она тако лада и земљу јако влажи стварајући велике баре. Кроз мочарну моравску долину хуктао је војни воз носећи са собом прекаљене ратнике на крваво разбојиште. У простим хладним вагонима војници седе с пушком поред себе разговарајући о појединим догађајима из свога ратног живота. Кат кад неки запева, а остали га прате, или се захори смех услед неког испричаног шаљивог догађаја.

За неко време у хладним

вагонима завлада тишина, коју једино што прекидаше наизменична лупа вагонских точкова, Киша је још једнако падала и капљице су падајући момотомо ударале на кров од вагона. Сем тога по каткад дуне ветар и силно удари бокове воза, те услед тога човеку још хладније дође. Неки војници у другом крају вагона одавно су заспали и отегнуто хрчу. Неки се опет прогужу дижући руке у вис и севају.

Ту тишину, управо ћутање, прекиде један војник, који је седео у углу вагона на своме ранцу и наслонио се на пушку. На сивој шајкачи стајала му је кокарда са грбом, што га је одавало за четника.

— Е, хоћете ли да ме слушате да вам испричам једну приповетку?

— Хоћемо, рече један од војника и сви се ућуташе, иначе је досадно ћутати.

Четник се мало накашља, исправи се, па отпоче:

— Догодило се то у Београду за време Аустројугословенског рата. Када су се наши повукли и напустили Београд, остао сам у њему ја и један мој ратни друг, који се звао Радивоје Ковачевић, о коме ћу ја сада да вам причам. У први мах нисмо знали шта ћемо да радимо. Бежати нисмо могли, пошто смо обојица били рањени и то ја у ногу, а ону леву руку. Најзад ми он предложи, да илемо код његове веренице Љубице, с којом се хтео оженити да није букнуо овај рат. Ја како нисам имао никог познатог у Београду и како нисам ништа друго боље знао, пристанем и ми иђемо. Та Љубица је имала само стару мајку и кад ми дођосмо они нас дочекаше не може боље бити. Пошто су нам претходно дали да једемо, а била смо врло гладни, они

нам показаше на тавану један склоњен кутак, где смо могли бити безбедни од Аустројугословенца.

Ту четник застаде, накашља се, затим извади из џепа на шињелу флашу са вином и нагне је да мало подмаже грло као што он рече, па настави:

— Али пре свега имам да вам нешто друго испричам. Радивоје је био родом из Баната. Остао је рано без мајке и имао је само оца, који је био пекар и који је наскоро после Радетовог одласка умро и једног брата, који је био старији од њега. Брата је јако волео и није се с њиме никакo видео, откад је прешао у Србију. Отац је оба сина дао у школу, јер је по самом себи знао како се мучи раднички свет, па је волео да му синови буду господа. Али се једнога дана Раде споречка због нечег са сином једнога официра, који је био Маџар,

и истуче га тако јако, да се тај Маџар наљути и запрети Радетовом оцу, да ће убити Радета првом приликом кад га види, а у то време не беше баш необична ствар да један Маџар или Немац ни због чега убије Србина. Због тога Раде првога јутра утече и неопростив се са оцем и братом, које је јако волео. Било му је тек петнајест година кад побеже из Аустрије и дође у Београд. Ту се погода код једног господина да послужије, а пред тога учио је школу. Када је свршио гимназију, а овај га је рат затекао као трговачког помоћника у једној великој трговини. Пошто није рођен у Србији и пошто није служио овде војску, он оде у четнике, јако огорчен на Аустројугословенце, а нарочито на Маџаре, због којих је морао оставити своје најмилије и заборавити

по један пар чараца за наше ратнике.

Одборска седница

Јуче после подне одбор општине београдске одржао је седницу, на којој је решавано о издавању дрва сиротињама београдској, оним лицима који имају испод два члана у породици.

Решење одборско саопштаћемо читаоцима накнадно.

Водено млеко

Јуче је квартал врачарски казнио многе млекације који праве од воде млеко. И ако је млеко водено, млекације се нису стиделе да га продају по најскупљој цени.

Упуства против зарази

Суд општине београдске издао је упуства за сузбијање заразе. Упуства су израђена на основу наредбе министра унутрашњих дела.

Упуства су већ оштампана и сутра ће се раздати грађанству бесплатно ради управљања.

Доказак шкотске мисије

Наш дописник из Солуна, јавља нам, да је тамо стигла шкотска мисија која броји 9 лекара и 30 болничарка.

Мисија ће сутра продужити пут за Ниш.

Оболео

Г. Милован Лазаревић народни посланик тешко је оболео и лежи у Лазаревцу код своје куће.

Опшар за Ваљево

Ваљево је потребан одмах један опшар. Писао је велики и по извешћу ваљевске општине рентабилан. Интересовани се имају јавити секретаријату београдске општине ради упута у Ваљево.

Читуљи

Димитрије Димитрејевић, гостионичар из Крушевца и резервни наредник, брат нашег пријатеља Т. Димитријевића, писара среза радовиш ког, подлегао је опасној болци пегавом тифусу.

Пок. Димитријевић био је један од најугледнијих грађанских вароши Крушевца, а као рат-

ник учествовао је у сва три рата, вршећи своју дужност одано и предано.

Ожалостеној породици наше саучешће, а покојнику нека је лака српска земља.

У Пожаревцу је после тродневног боловања од пегавог тифуса испустио своју душу

тамошњи угледни трговац Васа Обрадовић.

Пок. Васа био је јако цењен и поштован као савестан трговац а узимао је жива учешћа у свима јавним пословима, који су ишли на корист вароши Пожаревца.

Бог да га прости.

?

Германефилски кабинет у Грчкој

Најзад после многобројних саветовања Гунарис је примио владу, која је састављена из људи или непознатих у јавном животу Грчке или иво видно обележених Германефила. У атинским политичким круговима завладала је велика раздраженост и само уверење, да ће Венизелос најзад опет морати да пође на утраву земље и то у најскоријој будућности, припомогло је да не дође до инцидента.

Једној угледној политичкој личности Венизелос је рекао, да ће у Парламенту бити немилосрдни бич за данашњу владу.

— Одлагање скупштине —

Вест, да ће нова влада одложити скупштину, или вршити нове изборе, не одговара истини, јер и сам шеф владе Гунарис осећа да његова влада неће бити дуга века.

САНТЈАГО.

О с образовању новог кабинета Пресбиро је добио ову вест:

АТИНА, 24. фебруара.

Г. Гунарис поднео је краљу у 4 часа листу новог кабинета, који је овако састављен. Председник Министарског Савета Гунарис, Спољашњих Послова Христакис Зографос, Саобраћаја Балтази, Пресвете и Црквених Послова Бозикис, Финансија Пролопапа Дакис, Унутрашњих Дела Триандафилакос, Привреде Еутаксијас, Правде Тсалдарис, Марине Стратос. — Нови кабинет примио је краљ а сутра ће положити заклетву.

Венизелос после пада

— Наш извештај —

АТИНА, 25. фебруара. — Одмах пошто је извештен да му је оставка уважена Венизелос је посетио посланике Француске, Билгеске и Русије и са њима је имао дугу конференцију.

Овој конференцији придају у политичким круговима веома велику важност и очекују догађаје, који ће знатно изменити данашње политичко стање у Грчкој.

Сантјаго.

РУСКА ОФАНЗИВА

Повлачење код Тродха

ПЕТРОГРАД, 23. фебруара. — Немци објашњавају своје повлачење код Гродна потребом, да употребе војску, која је ту оперисала, на другом месту. Ово објашњење треба да буде осветљено. Немци су извршили своје повлаче под нашим непрекидним назирањем, саобразно наредбама од 15. фебруара, које је изазвано догађајима од 14. фебруара, то ће рећи од тренутка потпуног пораза два немачка корпуса

и кад су се наше трупе после вишедневне борбе, потпомогнуте артиљеријом докопале коте 100, 3, која господари свима пределима операција код Гродна. У овој борби задобили смо 1000 заробљеника, запленили смо 6 топова и минобацача. Овај вис бранио је 21 немачки корпус најбољи између свију. Овај је корпус на овом месту изгубио 12 до 15 000 људи судећи према остављеним мртвима. После неуспеха против напада немачких на коту 100,3, операције непријатељеве постале су потпуно пасивне. Наставили смо да заузимамо село за селом, задобијајући свуда заробљеника. Наша офанзива није била задржана противнападима немачким, већ в тром непријатељских дванајесто-палачних топова који су још 20. фебруара на Осовјец пуцали, а по том је бомбардовање ове вароши настављено топовима средњег калибра.

Успех Руса

ПЕТРОГРАД, 24. фебр. (Службено). — 22. фебруара наше су трупе заузеле важну позицију у пределу Трансчорока. Турци су одбачени северо-западно од својих позиција, пошто су претрпели велике губитке.

Без измене

На осталим фронтovima на Кавказу не јавља се ни за какву борбу.

ФРАНЦУСКА ОФАНЗИВА

Успех на свима фронтovima

ПАЗИЗ 24. фебр. Службено. — Снопштење од 24. фебруара у 3 часа ноћу: У Шампањи вејавице су спречиле разне предузете операције тога дана. Изјугра непријатељ је покушао, да нам отме шуму, коју су заузеле наше трупе, западни од Перта. Непријатељ је био одбајен и наша контра офанзива допустила нам је, да задобијемо на северу земљиште а тако и заробљеника. Наше напредовање је настављено и појачано по подне. — У пределу Перта задобили смо више од 500 метара опкопа. — Између Менила и Бесежура изгубили смо неколико метара опкопа јуче задобијених, а освојили смо око 100 метара на гребену северо-западно од Менила. — У пределу Сен Мијела, у шуми Брије и у шуми Аирмон, освојили смо један непријатељев опкоп у коме смо нашли много материјала. — У шуми Ле Поетр, северно од Понт-а-Мусона, Немци су покушали да изврше напад, који се није могао развити. Наше напредовање наставља се у пределу северно од Б довилера. — У Елза у, код Ремакеркофа, одбили смо један против-напад.

ПОСЛЕДЊЕ ВЕСТИ

Атештат на великог безира

СОЛУН, 25. фебр. — Јављају из Цариграда, да је нека незнатна личност покушала да изврши убиство над великим везиром. Међутим метак је само лако окрзнуо његовог ашуганта. Услед овога у Цариграду је проглашено опсадно стање.

Сантјаго.

Смирња пред падом

АТИНА, 25. фебруара. — Од јуче је почело велико бомбардовање Смирне. Како су батерије Споразума успеле да ућукају турске батерије то се очекује пад Смирне. Све мере за искрцавање војске предузете су.

безбрижан живот и све благодати у њему. Сећам га се врло добро, као да га сад гледам. Имао је лепе црне црнотлавог лица. Најлепше му је изгледао правилан нос и црне очи, над којима су биле као пијавица тачке и црне обрве. Како му је тек лепо стајало суро четничко одеао: био је висока раста, а таиак струк и јако развијене груди дивно су украшавали четнички реденаци. Око витих ногу имао је црне четничке дозлуке, а на ногама носио је лаке опанке... Дobar то беше друг.. Ту четник помова застаде и прегледа лица мирних слушалаца да види какав је утисак на њих ставила његова прича

— Елем, настави опет он, кавао сам вам како смо се сакрили на тавану од Аустријанаца. Прва два дана прођоше једнолико и мирно и ми смо могли снјавити доле, по-

што Аустријанци не беху још ушли. Трећег дана осетисмо непријатеља и мисмо се смели доле појављивати. У прво време су долазили војници и од наших су искали ашове, моетике, лопате, секире и т. д. и нису никога дирали. Али доцније једнога дана пред мрак дође један њин официр и аатражи нешто да једе. Ми устадосмо из нашег кута и приђосмо вратима, која воде на таван и прислушкинасмо шта се доле догађало. У први мах Љубица и мајка су се колебали и замуцкујући рекоше му да немају ништа. Али он им рече да ће све платити и иатера их, те му оне измешше сира, мало кајмака и хлеба. Кад је то појео он им рече да сиреме мало кајмаке, јер је опазмо јаја на једној полица. Баба немаде куд, него оде у подрум да нацепа дрва, а њих остави саме. Официр је у први мах ћутао и

страсно гледао лево лице младе Љубице, које га је очаравало и њене развијене груди. Затим павши у ватру од скопчи са столице, приђе Љубици, па обухватив руком њено обло тело пољуби је у румен образ. Дуго би је он тако грлио и љубио да га не спречи Раде. Он кад виде како његову вереницу љуби душманин, осветнички сину очима, дохвати оштру каму и пре него што сам га ја могло задржати полети степеницама доле и у дивљем заносу сјури непријатељу каму у врат. Официрева крв обли и Љубицу, а он само што се исправи пале на под, исколачи очи, затим исприв се да последњи пут увуче ваздух у груди малакса сасвим и надахну.

Четник мало застаде, затим још бурније настави:

— Ја мојуривши за Раде том стадох спрам њега и зачуђено гледах шта се оди-

граваше, Љубица се скупила у један угао несмеде ни погледати овамо. А Раде?.. Хе!.. Кад сам њега погледао он беше управо поглед разрогачених очију на умируће лице непријатељског официра. Затим шчепавши са крвавим рукама за косу бесно повиче:

„Ха!.. Ја.. братоубица!.. Јеси ли ти, Јоваше, брате мој мили?!..“

Мртво се лице чудновато искези, као да хтеде на питање дати потволу. А Раде не могавши да претрпи овај грозан тренутак и познавши свога омиљеног брата сручи себи каму у грло и обливен крвљу паде преко мртвог братовљевог тела да се заједно пресеље у вечност. Ја сам непомично стајао и зачуђен овим крвавим састанком два омиљена брата нисам могао ништа предузети. Најзад се окренем Љубици. Она је клекнула и прекрстивши руке је-

завијући молила се Вишњем Богу. Ја се згрозих од овог ужасног призора, махијално отворим врата и не страхујући од непријатеља јурио сам кроз мрак са својом рањеном ногом и не осећајући болове, само да будем што даље од ове несрећне куће.

*
Мрачна јесења ноћ. Ветар је престао да дува да би што боље чуо ову страшну приповестку, а киша још увек удараше о кров од вагона, као да тиме хтеде потврдити страшну слику четничког приче.

Београд, 23-И-1915 г.

Пратилата на „Стражу“

стаје један дан и...

Белешке

ПРОДАЈЕ СЕ сабла официрска добро обучана. Упитати у администрацији овог листа.

ТРАЖИ СЕ КРЕЧ Општин београдској потребно је до 5000 кубних метара негашеног креча. Помуде учинити одмах Економном Одељењу општине београдске.

Неколико комада ШИВАЊИХ МАШИНА

за кројаче, обућаре и домаћице. НАЈУСАВРШЕНИЈЕ ДО ДАНАС због напуштања продајем јевтино.

С. М. Лазаревић
КРАЉА МИЛАНА 120 — БЕОГРАД
72.1—3

САМУКА ИРВАЧКИХ
има готових свију сорти код **ТИШЛЕРА РАМЕ**
Балканска улица бр. 49. (Краљева пазара) код „ЗЛАТНОГ КРСТА“ У БЕОГРАДУ
7—7

КАМЕРАТАЈ
канцеларски добро обучан ко има на продају нека јави уредништву.

ЗА НАШЕ РАТНИКЕ НАЈБОЉИ КАЛЕНДАР

„СРПСКИ БОРАЦ“ — за ватку 1915 год. са збирком срп. нар. песмама из српско-аустријског рата и са илустрацијом мена времена и црвено одштампаним празницима. Цена Комад 0.50 дин, Књижарима 100 к. 35.— Поштарина моја.
Календара се шаљу по примљеној пошти, упутницом.
Издавачка књижара **Е. Ајхштет**
Београд
5—5

Знања ради
Од 15. фебруара продаваћу све сорте семена од поврћа, и пољских семена, а нарочито аршлеме право, и арпаџице семе. У исто време имаћу и рпичка сејанца, за саћење. Продаваћу и мању количину — Сва горња семена продаваћу у Јагодини пошто ће сваком кулцу лакше доћи у Јагодину него у Београд.
ПОЗНАТА СЕМЕНАРСКА РАДЊА
Ђица Тријковић
ИЗ БЕОГРАДА
8—10

КОЛОНИЈАЛНА РАДЊА
Обрадовића и Смажковића
ПРЕКО ПУТА НАРОДНЕ БАНКЕ
ОТВОРЕНА ЈЕ СВАКИ ДАН
3—5

КОЖАРСКА РАДЊА
Ј. Марјановића и Синова
ОТВОРЕНА ЈЕ СВАКОГ ДАНА
Иста радња има на стоваришту свих врста кожа у довољној количини за обућаре.
48 6—6

П р а в и **Најфинији**
Француски коњак
НАБАВЉЕН НЕПОСРЕДНО ИЗ КЊАКА (ФРАНЦУСКИХ)
1 литар стаје 10.— дин.
7 деци флаша 8. —
Књижара Коете В. Илића
преко пута Новог Двора
62 6—10

Најбоља опанчарица — лиферантима
приликом задатке лиферације опанка за државу, да имамо велику количину говеђих кожа, усольених, пребачених и разапетих у свима тежинама и то у стовариштима:
У Београду магацин Југовића улица — усольених и разапетих
„ Младеновцу магацин код Станице — усольених
„ Крагујевцу магацин г. Уроша Симића — усольених, пребачених и разапетих а и свињских.
„ Јагодину магацин на пијаци — усольених.
„ Крушевцу магад. преко од „Такова“ — усольених и разапетих.
„ Нишу магацин г. Димитрија Агоре — пребачених.
„ Свилајци магацин на Пијаци — разапетих.
„ Краљеву магацин г. Буњака разапетих

ЦЕНЕ СУ УМЕРЕНЕ.
КОЖАРСКА ТРГОВИНА
МИГРИЋ, НОВАКОВИЋ И СТЕФАНОВИЋ
14—15
„Стража“ прима огласе по најповољнијој цени.

Своме драгом сину
Милораду (Милету) Стефановићу
судском писару рез. п.поручнику VIII п. III ч. I бат. I позива
који је погинуо 27. августа на Бољевцима, даваћу шестомесечни помен у суботу 28. ов. мес у цркви Св. Николе на Новом Гробљу.
ОЖАЛОШЋЕНИ:
Мати Јелена, браћа: Владимир и Часлав и остала родбина.
69 1—3

Наш слатки анђелак, наислађе детенце, наш синчић
Ратомир (Мира) Мирче
изгуби анђелску душицу 17 овог месеца, у 3-ћој години живота, не дочекавши ни да упозна његовог татицу, која га силно љубљаше.
ВЕОМА ТУГУЈУ:
Персида и Милан Я Милосављевић, артилерјски капетан I класе, са **Яцом и Душком**.
66 3—3

Наша никад непрежаљена мати
Заринка Тодоровић
бивша градска раденица
преминула је у својој 30 години свога живота 22. ов. мес. од пегавог тифуса.
ОЖАЛОШЋЕНИ:
Синови: Пера и Љуба Тодоровић, брат Коста Вељачић, ковач.
70 1—2

Моје добром и никад непрежаљеном супругу и другу
Завиду Јовковићу
пешадијском мајору, команданту 2. батаљона XIV пука II позива
који јуначки погину у борби на Парашници 1. септ. 1914 г. храбро борећи се са Аустријанцима и бранећи своју отаџбину а који је увек и давно желео да се бије са „швабама“, даваћу **полугодишњи помен**
28. фебруара ове године у цркви књажевачкој.
О предњем извештавам сроднике, другове и пријатеље покојникове.
Дубоко ожаловљена супруга Ђурђина са осталом родбином.
68 1—2

Нашем рано преминулом јединцу сину, супругу и брату
Радомиру Д. Ранчићу
бив. овд. трг. и војном обвезнику
који вршећи своју војну службу, подлеже тешкој болести и остави своје кости далеко од свог родног места, даваћемо у понедељак, 2. марта тек. год., у 10 сати пре подне, у парафинској цркви
Четрдесето дневни парастос
о чему извештавамо своје и покојникове сроднике и пријатеље: Парафин, 23. фебруара 1915 г.
ЗА НАВЕК ОЖАЛОШЋЕНИ:
Родитељи: Савета и Давид Ранчић, трг.; супруга Драга; сестре: Дана, Јела, Видосава и остала родбина.
73 1—3

У савесној служби отци и његовом роду подлегао је пегавом тифусу наш
Д-р Јован К. Савићевић
специјалиста за венеричне и кожне болести, рез. санит. капетан и лекар 14. пука I позива
преминуо је 20. ов. мес. у 7 час пре подне након кратког али тешког боловања у М. Пожар вцу где је и сахрањен.
Наша вечита благодарност и кајење команданту пука п.п.п.ковнику г. Стеви Нешићу на многобројним услугама и постојаности за живота и фамилији му после; д-ру г. Илији Мирчићу на братски својском старању да нам добродушни Милу од смрти спасе; г. г. официрима и особљу штаба 14. пука на услугама и последњим почастима, резервном п.поручнику г. Кости Павловићу на труду око сахране.
Неутешни: мајка Драга; супруга Наталија; деца: Даница, Коста и Јован; браћа: Лазар, коњички мајор и Боривоје, окр. подблагатник; сестра Даница; зет Живојин Ванлић, артиљер. мајор и остала родбина.
71,1—3

Са тешким болом у души нашој извештавамо наше сроднике и пријатеље да је наш мили и никад непрежаљени син, муж, брат, зет, шурак и пашеног
Михаило Н. ПЕТКОВИЋ
трговац из Раче крагујевачке, комесар шумадијске дивизије I позива
неуморно вршећи своју свету дужност, подлегао тешкој болци тифуса и испустио своју душу у београдској IV рез. болници 20. тек. мес. а сахрањен 22. о. м. у новом београд. гробљу.
Ову по нас тужну вест јављамо пријатељима и сродницима и молимо их за саучешће.
ОЖАЛОШЋЕНИ:
Мати Анка, удова Косте Петковића, бив. команданта батаљона: Супруга Ленка; деца: Коста и Цвета; таст: Милојко Костић, трг. из Раче; ташта Драга; сестра Смиљана; зет Божић Спасић, свештеник; сестрићи: Нада, Гојко, Радмила, Угљеша; шурак Милорад; шурњаја Роса; пашенози: Мика и Бранко Вулетић; свастике: Миљева и Зора; ујаци: Христифор Помовић, из Ст. Ацбеговца, Станимир Поповић, из Београда; ујне: Перса и Султана и остала многобројна родбина.
67 2—3